

PESTVÁR-

MEGYEI

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

VÁRMEGYEI JELLEGŰ TÜZRENDESZETI LAP.

A PEST-PILIS-SOLT-KISKUNVÁRMEGYEI TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik
minden hó első csütörtökén.Felelős szerkesztő és kiadó:
PAP GEDEON Ö. T. parancsnok
Kiadóhivatal Kiskunmajsán.Előfizetési ára egész évre 4.— K
Hirdetések megállapodás szerint.

Tájékoztató.

Magyar Országos Tűzoltó Szövetség

Székhely: Budapest. Iroda: VII. Rákóczi-ut
38. IV. em. Hivatalos órák délután 2—5.
Elnök: Gróf Széchenyi Viktor. Főtitkár:
Breuer Szilárd. Titkár: Bencze István.

Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete

Budapest, VIII., Kun-utca 2. Hivatalos óra
hétköznapokon d. u. 5—6. Elnök: Janicsek
Andor. Főtitkár: Blaschnek Hugó. Titkár:
Udvardy Aladár.

Pestvármegyei Tűzoltó-Szövetség

Székhely: Budapest, Vármegyeház. Ügyvivő
alelnök: Serfőző Géza. Titkár: Vargha László.

Tűzoltó Múzeum

Budapest, VIII., Kun-utca 2. Főörség.

Budapesti hiv. Tűzoltóság

Főörség: VIII., Kun-utca 2.

Budapesti Önkéntes Tűzoltóság

VIII., Kun-utca 2.

Budapesti Önk. Mentő-Egylet

V. Markó-utca 22.

Szaklapok.

Tűzrendészeti Közlöny

A M. Ö. T. Sz. hivatalos lapja. Felelős-
szerkesztő: Markusovszky Béla. Helyettes

Tűzvédelem

szerkesztő: Erdély Ernő. Kiadóhivatal: Az
Orsz. Tűzoltószövetség irodája, Budapest,
VIII., Rákóczi-ut 38. sz.

Országos jellegű szaklap. Felelős szerkesztő:
dr. Vass János, Eger. Szerkesztőség és kiadó-
hivatal: Eger, Vármegyeház.

Pestvármegyei Tűzrendészeti Közlöny

Pestvármegyei To. Szövetség hivatalos lapja.
Szerkeszti: Pap Gedeon. Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Kiskunmajsa.

Tűzrendészeti Lapok

Jásznagykunszolnokmegyei To. Szöv. hiva-
talogos lapja. Szerkeszti: Csatár Andor. Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Szolnok.

Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny

Vasvármegyei To. Szövetség hivatalos lapja.
Szerkeszti: Barabás István. Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Vasvár.

Tűzrendészet

Szerkeszti Lukács Gyula. Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Zsarnóca. (Bars megye).

Illusztrirte Feuerwehr-Zeitung

Német szaklap. Szerkeszti: Groidl József.
Szerk. és kiadóhivatal: Pozsony

Mentők Lapja

A mentésügy orsz. szervezésének hiv. lapja.
Szerkeszti: dr. Kovách Aladár, Szerk. és
kiadóhivatal: Budapest, V., Markó-utca 22.

K Ö H L E R I S T V Á N

(ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)

fecskendő, szivattyú és tűzoltószer gyára

Iroda és mintaraktár:

Budapest, VIII., József-körut 14. sz.

Gyár:

Felsővaspálya-utca 5. szám.

Mátray Antal és Tsa

Részvénytársaság

Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 33. szám.

Tűzoltólétrák és felszerelések legolcsóbb beszerzési forrása.
Testületeknek és hatóságoknak részletfizetés mellett.

Walser Ferencz
CZÉGTULAJDONOSOK:
WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYŐZŐ GYULA
TŰZOLTÁSI SZEREK és SZIVATTYUK GYÁRA, HARANG és FÉMÖNTÖDE
BUDAPEST, VI. LOMB UTCZA 34-36
VILLAMOS MEGÁLLÓ: VACZI UT. LÁNG GÉPGYÁR
TELEFON: BUDAPEST. 95-50.
SÜRGÖNYCZIM: WALSERGYÁR LOMBUTCA BUDAPEST

Hirdetéseket
felvesz a ki-
adóhivatal.

A „MINIMAX”

szabadalmazott *tűzoltókészülék*, mely hivatva van a tüzet még keletkezésében elfojtani, gyűlés és báltermekben nem szabad hiányoznia, mert csak ezekkel lehet a kitörő tüzet, esetleg egy, az ököritóihoz hasonló katasztrófát megelőzni. A készülékek beszerzését a m. kir. belügyminiszter ur 5499. számú rendeletében ajánja az összes vármegyei hatóságok községeik részére a beszerzést elrendelték

A „MINIMAX”

készülékek árai darabonként teljesen felszerelve 60 korona, azzal a kötelezettséggel, hogy a készülékeket karban tartjuk, fölülvizsgáljuk és a szükséges töltéseket díjtalanul adjuk. A „Minimax” készülékek Magyarországon magyar munkások által készítettnek és az eredeti bizonyítványok igazolják, hogy több mint 800 esetben kitűnő szolgálatot tettek.

Képviselőket keresünk.

Felvilágosítást díjtalanul adunk.

Magyar Minimax Részvénytársaság Budapest, V. kerület, Rózsa-utca 85. szám.

PESTVÁR-

MEGYEI

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

VÁRMEGYEI JELLEGŰ TÜZRENDÉSZETI LAP.

A PEST - PILIS - SOLT - KISKUNVÁRMEGYEI TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik
minden hó első csütörtökén.Felelős szerkesztő és kiadó:
PAP GEDEON Ő. T. parancsnok
Kiadóhivatal Kiskunmajsán.Előfizetési ára egész évre 4.— K
Hirdetések megállapodás szerint.

A Tűzoltótisztek Egyesülete.

A magyar tűzoltótisztek most tizestendeje országos egyesületet alakítottak, mely azonnal nagy stílusban, nagyarányúan kezdte meg működését. Vendégszobákat rendezett be, kényelmes irodát, alkalmas üléstermet létesített s megindította a taggyűjtést. E mozgalomnak nagy sikere volt, egyre-másra jöttek a tagok sorába való felvételért tűzoltótisztjeink, de ismerve a magyar ember szalmaláng természetét, e lelkesedés csupán addig tartott, míg a tagdíj lefizetése esedékessé nem váltott.

A fejlődés törvényéből a fokozatos haladás érvényesülésére lehet következtetnünk. A természetben ugrás nincs. Az emberi ész által kigondolt és alkotott intézményekre is alkalmazható a fejlődésről szóló elmélet.

Ez megbosszulta magát a tisztiegyesületben is. Lassanként a kebelbeliek is észrevették mihamar, hogy fölösleges a szépen berendezett, tágas, de legtöbbször üresen álló tanácskozó-terem. Amellett a vendégszobák létesítése sem reálisan oldott meg, mert a csekély használati díjakból tervezte az akkori vezetőség a költséges helyiségek fentartását. A lelkesedés a tagok részéről pedig csupán a belépés idejéig tartott s a szépen megindult s fényesnek ígérkező kezdetnek szerény, szomorú és szürke visszavonulás lett a következménye. Beszüntetődött tehát a vendégszobák tartása s így az egyesület nem bírván vidéki tagjainak anyagi ellenszolgáltatást nyújtani, tagjainak jórészt elveszítette.

Időközben más természetű dolgok is fordultak elő. Az egyesület akkori vezetősége oly irányú működést kezdett kifejteni, mely sokak szemében a tűzoltószövetségi intézmény ellen intézett támadások voltak, vagy legalább is olyanoknak látszottak lenni. E feltevést megerősíteni látszott az a tény, hogy a tisztiegyesület akkori titkára, totum faktuma és perpetum mobilije lemondott az Országos Tűzoltó Szövetségben viselt előadói tisztségéről azon megokolással, hogy előadói tisztsége *összeférhetetlen* a tiszti egyesületben viselt titkári tisztségével.

A lemondás ezen indokolása természetesen megerősítette azok hitét, akik a tiszti egyesületben az országos szövetség ellenlábását, sőt riválisát látták. Ennek következménye pedig az volt, hogy mindazon tűzoltótiszt bajtársaink, akik a tűzoltószövetségi eszmének voltak hivei s a szövetségi intézménynek voltak munkásai, teljesen elfordultak a tiszti egyesülettől, megszűntek tagjaivá lenni, sőt felvették a harcot ellene.

Amit itt fentebb vázoltam az már a múlt. Ezen évek lezajlása után esemény nélküli, csöndes évek suhantak el, míg végre néhány hónap óta a tiszti egyesület ismét hallat magáról. A körülmények ugyanis lényegesen változtak.

Változtak úgy személyi tekintetben, mint pedig az egyesület munkálkodásának tekintetében.

A legfontosabb személyi változás az, hogy a tiszti egyesület 1912. szept. 1-i Palicsfürdőn tartott közgyűlése Janicsek Andor székesfővárosi tűzoltófőparancsno-

kot választotta meg elnökévé. Janicsek elnök komoly munkában eltöltött tűzoltói multja biztosíték arra nézve, hogy a tiszti-egyesület egy hajszálnyira sem fog letérni a szakszerű, komoly tűzoltói munkálkodás útjáról.

Változott azonban az egyesület munkálkodásának irányzata is. A mostani vezetőségnek ugyanis az a felfogása, hogy a tiszti egyesület állandó, csöndes munkával létesítsen újból alapot s működésével ne gyöngítse, hanem ellenkezőleg: támogassa és erősítse más tűzoltói intézmények és szervek munkálkodását.

A szakszerű munkálkodás hatása már is szemmel látható, a felolvasó ülések mindenkor nagyszámú érdeklődők jelenlétében folynak le s a tagjelentkezések is serényen megindultak.

Ilyen alapon s ilyen irányú munkálkodás mellett valószínű, hogy sikerül a magyar tűzoltótisztek összeségét egy táborba gyűjteni, hogy egyesített erővel küzdhessünk az országos tűzoltóügy érdekében.

Közel jövőjének feladatául tekinti az egyesület vezetősége a tiszti vendégszobák újbóli létesítését, ezúttal azonban reális pénzügyi politikával fogja azt megoldani. Minden egyes tagnak a jelentkezésével közelebb jut az eszme a gyakorlati megvalósuláshoz, hogy a fővárosba jövő tűzoltótisztnak díjtalanul adjon hajlékot a drága világváros forгатagában.

Az egyesület támogatására számíthat minden egyén, testület, szövetség, mert hiszen csak a vállvetett munkával lehet manapság sikereket elérni.

Erre a vállvetett munkára hivlak fel titeket tisztbajtársaim. Vegyétek ki ebből részleteket ti is, hogy azok akik eddig mindig csak másokat segítettek, segítsenek egyszer magukon is!

A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete (Bpest, VIII. Kun-u. 2.) készséggel ad felvilágosítást, avagy belépni szándékozóknak szívesen küld belépési nyilatkozatot. Évi tagsági díja 5 korona.

HIVATALOS RÉSZ

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Tűzoltó Szövetség
Budapest-Vármegye-ház.

3
1913 sz.

Igen tisztelt Parancsnokság!

Tűzoltószövetségünk mult évi december hó 23-án tartott rendes közgyűlésében elhatározta, hogy a tűzoltótestületekkel való közvetlenebb érintkezés, a testületek fejlődésének állandó szemelőtt tartása, a hiányok közvetlen tapasztalatok útján való észlelése, általában a tűzoltótestületek fejlődésének érdekében behozza azt a rendszert, hogy a testületek *nagyobb* vagy záró gyakorlataira közegeit (vármegyei, járási tűzrendészeti felügyelők, központi tisztviselők) kiküldi annyiszor a hányszor azt szükségesnek látja.

A kiszálló tisztviselőnek kötelessége lesz a közvetlen szemlélődés útján szerzett tapasztalatról a szövetségnek jelentést tenni. Az esetleges hiányokra a parancsnok urakat figyelmeztetni illetőleg egymásközött megbeszélés tárgyává tenni.

Ezen intézkedés a közös cél érdekében való és meg vagyunk győződve, hogy a tagtestületek ezen intézkedés intencióit átérzik s a legjobb akarattal fogadják.

Felkérjük tehát az igen tisztelt parancsnok urakat, hogy nagyobb vagy záró, esetleg oktató gyakorlatai idejéről legalább egy héttel megelőzőleg a vármegyei tűzoltó szövetség titkári hivatalát Budapest-Vármegye-ház, a járási felügyelő urakat (a r. t. városok az illető vármegyei tűzrendészeti felügyelő urat) egy levelezőlapon értesíteni sziveskedjenek.

Budapest, 1913. január hó 17-én.

Varga Béla
titkár.

Serfözö Géza
ügyv. alelnök.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Vármegyei kéményseprő szabályrendeletünkről.

Vármegyei Tűzrendészeti Közlönyünk mult évi 7-ik számában bővebben foglalkoztam a vármegyénkben jelenleg érvényben levő kéményseprő szabályrendeletünkkel és ennek tűzrendészeti szempontokból törvénybe ütköző voltáról. A mi végből ugyancsak ezen szabályrendelettel foglalkozott az Egerben megjelenő Tűzvédelem című szaklap f. évi januári számában.

Legyen szabad e kérdéssel még egyszer foglalkoznom és vármegyénk kéményseprő sza-

bályrendetének köz- és tűzrendészetet veszélyeztető voltát bővebben kimutatnom.

Vármegyénkben az 1884. évtől a mai napig érvényben levő kéményseprő-szabályrendeletek a községek külterületében levő kéményeknek kéményseprő által való kötelező seprését sohasem mondották ki, sőt a községekben is, még egy évtized előtt is, a kerületi kéményseprő a kéményeket évenként csak négyszer seprerte.

Példa erre a kalocsai járásnak községei, magát Kalocsát sem véve ki.

A kéményseprés után fizetendő díj kéményenkint a járási főszolgabírók által a szabályrendeletek 7. §-a alapján 60—80 fillérben állapított meg és ezen évi díj megállapítása a volt szabályrendeletek értelmében a község és kéményseprő közt szabad egyezkedés tárgyát képezte, mind ma is. Ennek folytán a megelőző tűzrendészetet ilyen áldatlan állapotban szolgálta a legtöbb vármegyei kéményseprő több mint két évtizeden át.

A kéményeknek ezen rendetlen tisztítása következtében számos község tetemes tűzkrát szenvedett a gyakori kéménykigyulladás által keletkezett tűzveszélytől.

A többek közt felemlíthetem Fajszi községet, hol 1886. év őszén — Szamosy akkori posta-kezelő feljegyzése szerint — a község Rajna nevű része teljesen leégett.

Fajszi után Bács község említhető, ahol a községhez félórányi távolságra egy csoportban rendezett 250—300 lakóház van, két 120 ezer koronás értékű múmalommal, s az állam segítségével épült 40 munkásházzal, amelyek mint külterületi épületek, a szabályrendelet 2. §-ának intézkedése folytán kivételnek a kéményseprő által való seprtetés kötelezettsége alól. Magában Bács községben pedig, melynek belterületén 640 ház van, melyek többnyire nádfedelűek, majdnem minden háznál van az ugynevezett kamra, vagy hátsó lakás, mely minden tűzrendészeti óvintézkedés mellőzésével be van rendezve üzemszerűleg paprikaszárító kamráknak. Ezen épületek legtöbbször az eresz alatt kémény nélkül jönnek ki az éjjel-nappal fűtött vaskemencék füstvezető vascsövei a szabadba. Az izzó hőségtől pedig a sározatlan kamrák mennyezete többször tüzet fogott és belső tűz támadt s ez gyakran az egész ház leégésével járt, mi az előfordult esetekből bizonyítható.

A tűzkrát ezen ferde állapotok miatt napról-napra szaporodnak:

És volt idő midőn maga a kalocsai érseki uradalmak volt igazgatója mélt. dr. Macskovics Pál több uradalmi épületek kéményeit kéményseprővel tisztíttassák.

Ugyanis a kalocsai érseki uradalmak Igazgatóságának (ez Macskovics idejéből) 1034—1908. számú intézkedése azt mondja, hogy: „a nagyméltóságú kereskedelmi miniszterium által 1906. évi november 27-én jóváhagyott kéményseprő szabályrendeleten nem változtathat, mert

egy miniszterileg jóváhagyott szabályrendeletet önkényűleg megváltoztatni jogában nincs.

Igy tehát bármely bérlőnek jogában áll a szabályrendelet 2. §-a szerinti a kéményeket házilag seprtetni, s ha ezt bárki az uradalomnak bejelenti, az uradalom ez ellen a hivatkozott szabályrendelet értelmében nem tehet semmit. És ehhez hasonló több példát is tudnék még számtalan esetről felhozni, hogy tisztán láthassuk a tűzveszélyeket előidéző okokat és az egyenes törvény ellenességét.

A kémények tisztításának díjazásáról szólva. A szabályrendelet 6. §-a értelmében jelenleg a külterület számára egy kémény egyszeri seprése után mindössze 32 fillér van megállapítva tekintet nélkül a távolságra. Tehát, ha az a bizonyos kémény a községtől 2 km. távolságra van, akár dunántúl; ugyanannyit kell fizetni érte, mint amely 50 km. távolságra van.

És a kéményseprőnek ezért a díjért kell a tűzrendészeti érdekekre való tekintetből pontosan teljesíteni a kéményseprést.

Vármegyénk sivártűzrendészeti felügyeletéről szólva, elég ha megemlítem azt a megtörtént esetet, hogy maga a községi bíró, nehogy jó példával előljárt volna a tűzveszedelem megfékezésén, hanem a tűznél jelenlévő néző csöcseléknek a tűzoltóság hallatára megjegyezte: hadd égjenek, nem kell a tüzet oltani, legalább kiigazitjuk a kurta utcát és ezzel csinositjuk a falut.

Végül még azt óhajtom felemlíteni, hogy vármegyénk a jelenleg érvényben levő szabályrendelet előtt egy másikat alkotott 31102. k. g. 2074. kgy. 1904. szám a. Ezen szabályrendelet 2. §-a nyíltan kimondotta, hogy nem csak a község belterületén, hanem a pusztákon, tanyákon, szőlőhegyeken és vasuti vonalak mentén levő épületek kéményeinek seprtetése is kötelező a kerületi kéményseprő által.

Ezen szabályrendelet Pest- Pilis- Solt-Kiskunvármegye közönsége 1904. nov. 29-én folytatva tartott rendes bizottsági gyűlésén el is fogadta ugyan, de jogerőre nem emelkedett, mert nem kevesebb, mint 120 (egyszázhusz)-an fellebeztek ellene. És ezáltal jutott a mai érvényben levő vármegyei kéményseprő szabályrendelet célszerűtlen és törvényellenes formájába.

Iff. Kálmán Sándor.

Tűzrendészeti Kézikönyv.

A községi előjáróságok és tűzoltóságok használatára írta Gregorovits László, tűzrendészeti felügyelő. — Ára fűzve 3 K 20 fillér, kötve 5 korona. Kapható a szerzőnél, Tótpróna, Turóc vm.

Szerény szakirodalmunknak ismét egyik hajtásáról számolhatunk be. Nem anyagánál fogva becses ez a könyv, hanem a tűzoltói ismeretek anyagának újszerű feldolgozása által válik gyakorlati értékűvé.

Gregorovits László az 1908. évben tartott XVII. országos tűzoltói szaktanfolyamnak volt

egyik igen figyelmes hallgatója s azok a tűzoltói szakismeretek, amelyeket a tanfolyamon alkalma volt szerezni, további tűzoltói működésének és szakbeli önképzésének erős alapjaivá váltak.

A tanfolyam elvégzése után visszatérve az ő szűkebb hazájába, nem elégedett meg azzal, hogy a tűzoltói ismereteket a maga kisebb körében terjessze, hanem mint tűzrendészeti felügyelő, nagyobb működési körben próbálta a hatóságok és lakosok közönyösségét felrázni s érdeklődését a tűzrendészet felé irányítani, majd pedig a tűzoltóságokat állandó munkálkodásra bírni. S mikor e sokoldalú és állandó tűzoltói munkálkodásban látta lépten-nyomon a közönyösséget, hanyagságot, felületességet és tudatlanságot, mellyel tűzoltói és tűzrendészeti téren oly gyakran vagyunk kénytelenek találkozni, akkor fogamzott meg lelkében az eszme, hogy szakismereteket közlő könyvet írjon, még pedig olyan könyvet, mely útbaigazítsa a tájékozatlant, útmutatásul szolgáljon a községi hatóságoknak s vezérfonalul szolgáljon a tűzoltóságok kiképzésénél.

Nem vagyok benne bizonyos, vajjon a szerzőnek ezek voltak-e könyve kiadásánál az indítóokok, mert a főt papírra vetett gondolatok e sorok írójának csupán impressziói. 1908. óta, midőn a könyv szerzőjével alkalmam volt találkozni — mint azon évben először delegált szaktanfolyami előadónak, nem találkoztam. De érintkezéseimből fennmaradó visszaemlékezéseim, meg a könyvnek előszavában közlöttékből az a benyomásom, hogy az indító okok, melyeket a szerzőnek imputáltam, helyesek.

A könyvnek vezérfonal jellege van. Ugyanis a tűzoltói ismereteket nem szakok szerint csoportosítva, hanem mint 1—1 elméleti előadás, vagy gyakorlati foglalkozás anyagát adja. Épen e tulajdonságánál fogva alkalmas eszköz lesz e könyv ezen tűzoltóságoknak a kezében, amelyek nélkülözik a szakképzett vezetőt.

Midőn a könyvnek ezen jó tulajdonságait felsoroljuk, ezuttal szabad legyen a kifogásainkat is elmondani, hogy eleget tegyünk az igazságosság elvének.

Szerző úgy véli, hogy az önkéntes testületek a gyakorlati szabályzatot önmaguk is megalkotják és az egységes gyakorlati szabályzat kötelező elismerését csupán kívánatosnak jelzi. E felfogást azért nem oszthatjuk a szerzővel, mert ő könyvét nem szakembereknek, hanem tájékoztatlanoknak szánja, kiket a szakismeretekbe óhajt bevezetni. Már pedig ilyeneket felbiztatni, hogy a jól megállapított szerelési módszerek és szerelésbeli fogások helyett, újakat fedezzenek fel, nem helyes. Hogy az egységes gyakorlati szabályzat vérbeli tűzoltószakemberek hosszas gondolkodó és kísérletező munkájának eredménye s arra kell törekednünk, hogy ez a testület között mindjobban elterjedjen.

Különbben az egységes gyakorlati szabályzattól való eltérésben szerző maga ad példát.

Ezt előszavában ki is jelenti. Mi azonban szeretünk volna erről tájékozódást is nyerni, hogy hol, miben és miért tér el az egységes szabályzattól.

Végtelenül helyesnek kell azonban találnunk a könyv írójának azon felfogását, hogy a tűzoltóságot nem osztja fel fajokra, mert nézete az, hogy mindenféle tűzoltó minden teendőre legyen kiképezve. Ez modern, tisztult felfogás, jóllehet az Országos Szövetség szervezeti szabályzat mintájában, még mindig megkülönböztet szivattyús-, mászó- s rendfenntartó rajokat.

A mászógyakorlatokról című fejezetnél (126. oldalon) szerző ilyen vezényszókat használ: „Mászni indulj” majd „Vissza mászni.” A magunk részéről helyesebbnek tartanók, ha ezek helyesebbnek tartanók, ha ezek helyett a mászás irányát használná fel vezényszónak, például: elsőmeleltre, vagy tetőre indulj, majd pedig elsőmeletről, vagy tetőről vissza, indulj!

Az elméleti részt a gyakorlati kiképzéssel parallel adja, noha a részletes elméleti kiképzésekre a téli időszak estéi és délutánjai kitűnő alkalmakul szolgálnak s kár a gyakorlatozás idejét a részletes elméleti ismeretközléssel elfoglalni. Természetes azonban, hogy az elméleti oktatás nem mellőzhető teljesen, de nem is mellőzendő a gyakorlatozásoknál, hanem gyakorlat közben csupán oly elméleti ismereteket közlünk, melyek az illető gyakorlat tudatos végzéséhez feltétlenül szükségesek.

A támadási gyakorlatokkal (a 138. oldalon) nagyon röviden végez a kézikönyv. (A tűzoltói kiképzésnek sokkalta fontosabb részét képezik a a jelképes támadási gyakorlatok, mint amennyire a szerző ezt méltányolja. Ezt azonban nem az ő hibájául rójjuk fel, mert általában véve a jelképes tűztámadásokat még mindig nagyon kevésbé méltányolják. A támadás vezénylesekor is nem követi a víz útját. (Vízszerezés, szerelésimód, felhatolás, irány; ez a természetes sorrend.

Kissé részletesen foglalkoztunk a könyvvel, ezzel azonban nem gáncsoskodni akartunk, hanem ellenkezőleg a szerző és munkája iránt érzett nagyrabecsüléssünknek akartuk kifejezését adni.

Szerény szakirodalmunknak becses hajtása a Tűzrendészeti Kézikönyv, melyet igaz jóindulat és ügyszeretet hozott létre. Ily jóindulatu ügyszeretettel ajánlom azt bajtársaim figyelmébe.

Udvardy A.

TŰZOLTÓTECHNIKAI   Rovatvezető
KÖZLEMÉNYEK   :: :: UDVARDY ALADÁR

Kődarabka a sugárcsőben.

Tűznél való működéskor előfordulhat, hogy valamiképen kis kődarabocská, kavics jut be a szivótömlőkbe, mely azután a fecskendőszerkezeten keresztül, a víz lököereje következtében egészen a sugárcső

végéig, a lövőkéig vitetik. Ha kicsiny a kavics, úgy akkor a vizsugár kiröpi a sugárcsöből, ha azonban egy kissé nagyobb, akkor megakadván a lövőkében, elzárja a nyilást, útját állja a víznek; miután azonban a fecskendő működésben van, a nyomótömlőkben a víz és a nyomás felhasználódik s ha idejekorán „víz állj” jelt nem adunk s a fecskendő működtetését be nem szüntetjük, hamarosan tömlőrepedés következhet be.

Előfordult azonban más ily esetekben az is, hogy a fecskendezés azonnali beszüntetése után, midőn a tömlővezeték végéről lecsavarták a sugárcsövet, a sugárcsőben kövecskét nem találtak ugyan, de a fecskendő újbóli megindítása után, ismét eldugul a lövőke.

Vajjon mi okból?

A magyarázat a következő: A vizsugár sodra vitte a kavicsot a lövőkébe. A fecskendő működésének beszüntetésekor, megszűnván a tömlőkben a nyomás, a sugárcsőnek 45°-os szög alatt tartott (rézsútos) helyzetében a kis kavics darab visszahullott az utolsó tömlőbe s a fecskendezés újból való megindításakor a nyomozás, a víz sodró ereje által ismét a sugárcsőbe vitetett, ahol aztán eldugasolta a lövőke száját.

Hogy tehát a lövőke eldugulása ugyanazon kavics darabbal ne ismétlődhessék, az eldugulás észrevételekor a fecskendő működtetését beszüntetjük, de a „víz állj!” kérésekor a sugárcsövet azonnal hajtsa le a csövezető s ebben a helyzetben csavarja azt le. Így eljárva, könnyedén eltávolíthatjuk a kődarabkát.

H I R E K.

Kérelem. Tisztelettel kérjük mindazon testületeket, melyek előfizetéseiket még be nem küldötték, hogy azt forduló postával beküldeni sziveskedjenek.

Lapunk elfogadása előfizetésre kötelez.

Kérjük lapunk ajánlását, valamint, hogy minden tűzoltói vonatkozású eseményt velünk közölni sziveskedjenek.

Lapunk jövő száma április hó közepén fog megjelenni.

Vármegyei Tűzoltó Szövetségünk tavaszi r. közgyűlését április hó 16-án fogja megtartani.

Szövetségi évkönyvünk április hó 8-án fog megjelenni s az összes testületeknek kiadóhivatalunk által megküldetni.

Kitüntetés. A király Scerbovszky Szaniszló nyugalmazott székesfővárosi tűzoltó főparancsnoknak sok évi buzgó szolgálata elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A tűzvész elleni liga. A kecskeméti tűzvész elleni liga február hó 23-án tartotta alakuló ülését a városház disztermében.

Mulatságok. Február hó 1-én a kiskunmajsai Önkéntes Tűzoltó Testület rendezte nagyszabású farsangi mulatságát mely fényesen sikerült. A mulatságon megjelentek Bence István a M. O. T. Szöv. titkára, Perwanger Frigyes járási felügyelő, a járás tűzoltó tiszti karainak élén, valamint Dr. Kozits Zoltán a kiskunhalasi Ö. T. parancsnoka tisztikarával. — *Az örkényi Ö. T. február 2-án tartotta évi nagy táncmulatságát, mely szintén fényesen sikerült.* — Március hó 9-én a *Kiskunhalasi Ö. T.* Testület agilis parancsnoksága rendezett műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot a város színház termében mely zsuffolásig megtelt. Szinre került a „Peterdai csata” című három felvonásos színmű mely igen jól sikerült s ha tekintetbe vesszük, hogy a darab szereplői kizárólag a testületek tagjainak sorából kerültek ki, a legőszintébb elismeréssel kell adóznunk, derék bajtársainknak s őszintén sajnáljuk, hogy lapunk szűk kerete nem engedi meg, hogy a szereplők mindenikét itt külön-külön is megdicsérhessük. — Március hó 24-én a *kiskőrösi Ö. T.* rendez zártkörű táncmulatságot.

Tolólétra vásárlás. Kiskunfélegyháza város részére Köhler István tűzoltószergyáros által szállított tolólétrát a napokban vette át az arra kiküldött bizottság. A létra 4200 koronába került.

Gyjtogató vonat. A kecskemét-kerekegyházi motoros vonat, mely keresztül halad a nyíri erdőn, szinte minden héten felgyújtja az erdőt. Mult héten is kétszer gyújtott, a mikor 8—8 hold leégett. Legutóbb a helyszíntre kiszállott vizsgálóbizottság szemetáttára gyújtotta fel a motor az erdőt. A hatóság kártérítésért a Máv. igazgatósághoz fordult.

Uj járás Pestmegyében. Pestvármegye törvényhatósága már régebben elhatározta, hogy a monori járást kettéválasztják és Gyömrő székhellyel új járást szerveznek. Ezt a határozatot a belügyminiszter most jóváhagyta. Az új járás még ezidén megkezdí működését.

Tűzkárok. A múlt év november havában 905 községben 1128 tüzeset fordult elő, mely tüzeseteknél 1647 károsult fél 3,119000 korona kárt szenvedett. Ezen tüzesetek között a 20.000 koronát meghaladó nagyobb kár 23-szor fordult elő. A novemberi tüzek 22 áldozatot követeltek, 14 sebesültet és 8 halottat. Nagyobb tüzesetek voltak a kismányai cserépgyárégés 241.000 koronával, a felsődernici aszfaltgyár 117.000 koronával és színérváraljai gőzmalom és raktár 188.000 koronával. Az országos arányt tekintve, januártól november végéig 41.000.000 korona volt a tűzkár, az 1912. évi 71.2 millió koronával szemben. Magát a székesfőváros tűzkárait tekintve, ugyanezen idő alatt 57 tüzeset volt, közte egy gyárégés, 12 lakástűz, melyek közül 6 esetben gyújtogatást állapítottak meg.

Az amerikai szálló égése. Az Omahában történt szálloda-égés áldozatainak számát még nem lehetett megállapítani. Valószínű, hogy 50—60 ember égett meg. Eddigelé csupán azokat a halottakat lehetett nyilvántartani, akik az ablakokból leugráltak és a kövezeten szörnyet haltak. A szállóban, ahol nagyobbára farmerek és jobb módú vidéki birtokosok szoktak megszállani, a tűz alkalmával mintegy hatvan szobavendég aludt. A mikor a tűzoltók a helyszínre érkeztek, a szálló már javában égett. A vízvezetéki csövekben is jég volt, tehát az apparátus nem működött. A baltákkal nem tudták a befagyott csövekből a jeget kikaparni. A plafond is leszakadt a tűz folytán és maga alá temette az embereket. Az az öt ember, aki kétségbeesésében az ablakokon át leugrott, eltévesztette a mentőponyvát és a kövezetre esett. Mind az öt ember meghalt. A bennégett holttesteket eddigelé nem lehetett a romok alól kihuzni. A tüzet valószínűleg gázrobbanás okozta. A kár egy millió dollár.

Tűzrendészeti vizsgálatok. Az erzsébetfalvai államrendőrség, az elüljáróság és a tűzoltóság kiküldöttjei — élükön Kopa Károly agilis szolgabíránkkal — a napokban tűzrendészeti vizsgálatot tartottak az erzsébetfalvai mozikban és az ottani Közműhelytelep helyiségeiben. A bizottság nagyon sok hanyagságból eredő hiányt tapasztalt és ezekminél előbb való alapos rendbehozására utasította a tulajdonosokat.

Leleményesség. Egy nagyobb vidéki városban történt az alábbi eset. Egy a városvégén lakó hitsorsoshoz éjnek idején betörtek. Kétségbe volt esve az atyafi. Ha lármát üt, agyonverik. Ha a meglehetősen messze levő rendőr őrszemethívja segítségül, az alatt a betörők jól megpakolva tovább állanak. Közben volt a tűzjelző állomás, — hívta a tűzoltókat. Alig tellik bele 2—3 perc s vészes kürt szó kocsik dübörgése hallszik. A betörők természetesen igyekeztek egér utat nyerni ott hagyva a zsákmányt. A tűzörség parancsnoka mikor látta, hogy tűznek nyoma sincs kérdőre vonta a még mindig rémegő atyafit, ki nem képes a felvilágosítást megadni. A parancsnok jó fiú volt nagyon nevetett és nem tett feljelentést a leleményes hitsorsos ellen.

A dunakeszii önkéntes tűzoltótestület 1913. év február hó 23-án délután 4 órakor tartotta meg ez évi tavaszi rendes közgyűlését, mely alkalommal megejtetett az általános tisztújítás is, 3 évre megválasztottak: *Elnöknek* Kovách Antal főjegyző tb. parancsnok, *Parancsnoknak* Bohunka Lajos, *Alparancsnoknak*: Györffy Tihamér, *Szakszparancsnoknak*, Heinisch Gyula, *Titkárnak*, Györi Ferenc, *Orvosnak*: Dr. Cseresznyés Ernő. A segédtszti állást az alparancsnok, a szertárnoki és pénztárnoki állást ideiglenesen a szakszparancsnok fogadta el. Dunakeszi, 1913. febr. 24-én, tisztelettel Györffy.

A tiszti egyesület közleményei: A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete február 6-án tartott felolvasó ülésén Udvardy Aladár titkár olvasta fel dr. Marinovich Imre alelnök kir. jogügyi főtanácsosnak „A kártérítés szerepe a tűzoltóságok működésében“ című tanulmányát, melyet élénk hozzászólás követett, melyben részt vett Janicsek Andor főparancsnok, dr. Szily József parancsnok, Markusovszky Béla főtitzt, dr. Kemény Lajos gyári parancsnok, Mátrai Antal gyáros és dr. Kuzma Gyula önk. titkár, A tanulmány különben a Tűzrendészeti Közlönyben fog egész terjedelmében megjelenni. A március hó 6-án tartott felolvasó ülés alkalmával „A céhek a tűzoltóság szolgálatában“ címmel Kuhárszky László országos tűzoltószövetségi titkár olvasott fel. — Folyó hó 16-án igazgatóválasztmányi ülés tartott Janicsek Andor elnök, székesfővárosi tűzoltófőparancsnok elnöklése mellett. Az igazgató választmány örömmel vette tudomásul a titkári jelentésből a tagok állandó szaporodását. A honvédelmi miniszter az egyesület előterjesztésére elrendelte, hogy a fegyvergyakorlat köteles legénység, ha valamely tűzoltóság kötelékébe szolgálatot teljesít, az őszi gyakorlat helyett tavasszal hivandó be. Elhatározott, hogy a közgyűlésekkel kapcsolatosan tűzoltótisztek részére ezután jelképes támadások vezénylésére versenyt fog rendezni. Megbizta az ig. választmány az elnökséget, hogy folytasson tárgyalásokat az Országos Tűzoltó Szövetséggel a tiszti vendégszobáknak a Tűzoltó Otthonban leendő elhelyezése tárgyában. A napirend letárgyalása után Udvardy Aladár tűzoltótiszt, egyesületi titkár értekezett a tűzoltótiszt képzésről. Majd a Kereskedelmi Közlöny új ipartelepét s a fővárosi állatkeret tekintették meg a vidékről nagy számmal feljött tűzoltótisztek. A legközelebbi társasvacsera és összejövetel április 3-án lesz.

Komárom vármegye tűzoltó szövetsége a napokban jelentette be csatlakozását az országos szövetséghez. Így szövetségi testületünk száma 91-el növekedett.

Tüzek.

Január 22. Ókéske, László Gyulánál. Kár 100 K. Ismeretlen. — Január 27. Prónafalva, Krán Konrád tanyája. Oka kéményből kipattant szikra. — Február 6. Pálmonostora. Baksay épülete. Gondatlanság 240 K. — Február 7. Soltvadkerten községháza tanács terme gyulladt ki és egész leégett. Gondatlanság. — Február 9. Kalocsa. Baksai Lajos melléképülete. A szomszédos fagegmunkáló telep kéményéből kiszálló szikra. — Febr. 9. Rákospalotán Német József volt muzsikusháza. A nagyszámu mélyen alvó családot Veszely János villamos ellenőr mentette meg a tűzhaláltól. — Febr. 10. Kiskőrösön Kurucz György lakóháza. Ugyanazon délután Luca István szalmakazla égett meg. Mindkét esetben gyermek játéka gyufával okozta a tüzet. — Febr. 12. Jászszentlászlón Lippai Imre szalmakazla. Gyújtogatás. Kár 300 kor. — Febr. 16. Majsakömpöcön Nemce Lajos ólja. Ismeretlen. — Febr. 25. Pálmonostora. Bense Antalné épülete. Gyújtogatás. 600 kor. — Febr. 27. Kalocsán Kaczender Mihály kovács műhelye. Beépített gerenda. — Febr. 28. — Kalocsán az 1-ső számú vasúti őrház. Kéményből kieset téglán át gyulladt ki a tetőzet. — Márc. 9-én Nagykátán Fejős Gábor szalmakazla. Márc. 12. Nagykátán a nagyvendéglő istállója.

MENTŐÜGY.

Mit értünk első segítségnyújtás alatt? A szorosán vett segítségnyújtás kötelességét az 1876-ik évi XIV. törvénycikk 36-ik §-a írja körül, amely így szól: „rögtöni balesetek, valamint a gyanítható tetszhalál eseteiben a segítségnyújtás mindenkinek, ki ehhez tettel vagy tanácscsal járulni képes, kötelességében áll.” Az első segítségnyújtás tehát orvosnak és laikusnak egyaránt kötelessége. Az orvosnak, mint ilyennek feltétlenül kötelessége az első segítségnyújtás körül elvégezni mindazon teendőket, amelyeknek elmulasztása műhibának számít vagy amelyeknek megszegése a fent említett törvénycikk 7-ik §-a alapján büntetendő. Humánus szempontból az első segélynyújtásnak kiegészítő részét képezik a profilaktikus intézkedések is, amelyek megelőzik azt, hogy valamely kisebb bajból nagyobb baj keletkezzék, például valamely sebnek a bekötése. Továbbá a fájdalom csillapítása és végül azon intézkedések, amelyek tulajdonképpen előkészítik a beteget, akit valamely hirtelen baleset vagy

rögtön támadt megbetegedés ért, a kezelésre. Az orvos tehát köteles a beteget sérüléseknél első kötéssel is ellátni, hirtelen megbetegedéseknél pedig amennyiben hozzá fordulnak, a betegnek az első tanácsot megadni.

A budapesti Önk. Mentő Egyesület február havi működése, beleszámitva a segélynyújtások, szállításuk, mozgóőrségek munkáját stb. 1338 esetben összegezhető. Első segítségben részesített 914 férfi 390 nő és 34 gyermek. Nappal 905, éjjel 433 alkalommal. Az egyesületet fenállása óta 372.590 esetben vették igénybe.

Szerkesztői üzenetek.

Öreg tűzoltó Bpest. Levelét megkaptuk. Van benne sok eredetiség is. Kérjük azonban közölje velünk címét. Így esetleg sorát ejtjük. — **Ifj. K. S. Kalocsa.** Buzgó fáradozásaiért köszönet. Kívánságát teljesítettük. — **Többeknek.** Építési szabályrendelet iránt sziveskedjenek közvetlenül a vm. szövetséghez (Bpest. Vármegyeház) fordulni. — **Parancsnokság Cibakháza.** Tavalyi évkönyvünk elfogyott. Ideit megfogjuk küldeni. Most van sajtó alatt. — **M. A Bpest.** A kért kéziratot várjuk a többivel együtt. Április 10-én zárunk. Üdv. — **T. F. Vác.** Régen nélkülözzük. Szívélyes üdv.

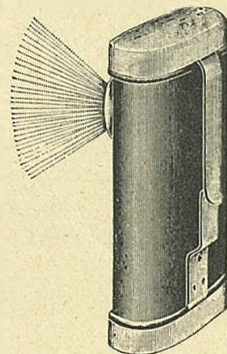
Akkumulátoros kézi, zseb és tűzoltói lámpák.

Elektromos vészlámpák

**Korányi
Mártonnál**

Budapest, Ferenciek-tere 3.

Akkumulátor-gyár.

S. KOVÁCS LÁSZLÓ

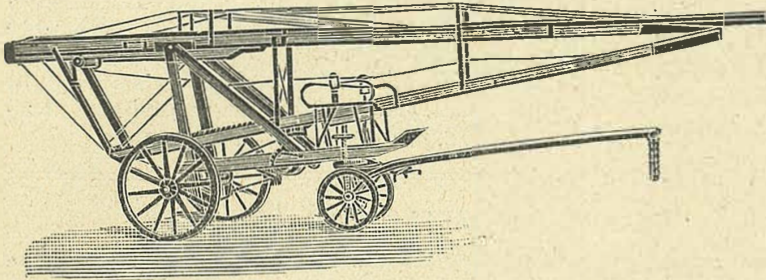
KÖNYVNYOMDA MŰINTÉZETE

:: KECSKEMÉTEN ::

Készít a grafika köréhez tartozó összes munkákat, u. m. üzleti körleveleket, esküvői és eljegyzési kártyákat, árjegyzékeket, béli meghívókat, gyászlapokat és ives falragaszokat a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelben. Mérsékelt árak! Telefon 2—24.

FEIK ÉS TRÉBA, BUDAPEST V. KERÜLET, LIPÓT-KÖRUT 22. SZÁM.

Telefon 168—80.

Sürgőnycim: **Feréba, Budapest.**

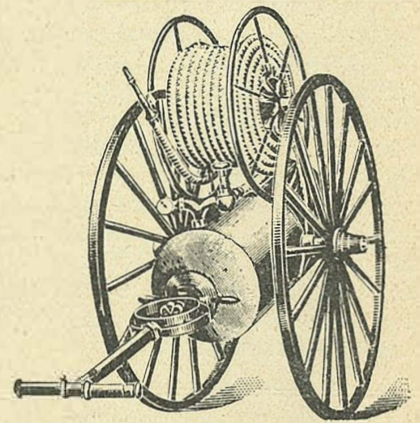
Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás tűzoltószerekben, egyéni felszerelésekben és fecskendőkben különösen pedig

 létrákban.

„AJAX“ vegyi tűzoltógép nélkülözhetetlen tűzoltóságok, gyárak stb. számára.

Az „Ajax“ hatalmas erejével csodálatosan küzd a tűz ellen és sohasem hasonlítható össze a kis kézi készülékkel. Egyszeri töltés olyan hatást eredményez, mintha 16,000 liter vizet lövelnének gyors ütemben a tűzre. Nyomban eloltja az égő alaj, celluloid, szesz, petroleum, terpentín, kátránó és egyéb olyan anyagokat, amelyek ellen a víz tehetetlen. A gép 24 m. távolságra és 18 m. magasságra hatalmas gázsugarat lövel.

Ára kb. 200 liter ürtartalmu szegecselt vastartánnyal, két nagykerékű toló szerkezettel, 30 méter hosszú tömlővel, mely orsóra van tekerne 1300 korona.

„Ajex“ vegyi tűzoltógép.

Uj!

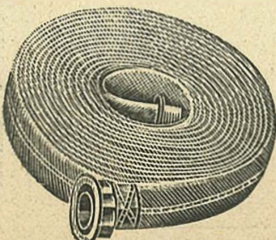
Kölönlegesség!

Uj!

Schöne-féle egyetemes tűzoltó-sugárcsővek

Sugárcső, mely beállítható egyenes sugárra vagy szórásra a legfinomabb permetezésig és egészen elzárható védő- (ernyőalakú) sugárral.

A tűzoltószakmába vágó mindennemű felszerelésekről és a tűzoltóságoknak szükséges cikkekről kívánatra különleges képes nagy árjegyzékünket **ingyen és bérmentve** küldjük.

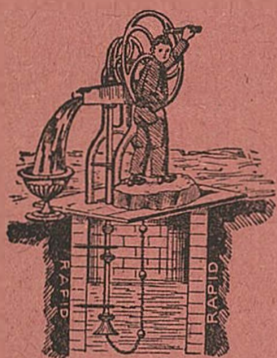

Mátray Antal és Tsa

Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 33. sz.

Sürgőnycim: Mátfeik 22—26.

Szabadalmazott
„**RAPID**”
láncos
kutszivattyuk
egyedüli gyártói.

15,000 darab használatban.

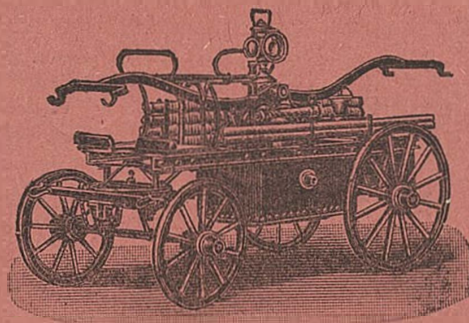
Seltenhoffer Frigyes Fiai

cs. és kir. udvari szállítók

Alapított
1816-ban ..

Sopron.

Alapított
.. 1816-ban

Ajánlják elismert kitűnő gyártmányaikat um
tűzifecskendőket és mindennemű

tűzoltó-felszereléseket,

kutszivattyukat gazdasági és házcélokra,
pöcegödörtisztító-gépeket és trágyalészi-
vattyukat. Harangokat és vasharangállvá-
nyokat. Házi vízvezetékeket és fürdőberen-
dezéseket. Öt évi jótállás. Kedvező feltételek.
Képes árlapok és költségvetések ingyen.

Budapesti

Szabóiparosok Termelő-Szövetkezete,
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

B u d a p e s t,
VII. kerület, Hár sfa-utca 24-ik szám.

Alapított 1900-ban.
Telefon 90—27. szám

Készít mindennemű egyenruhát, sap-
kát. Szállítója több vidéki rendőr-
hatóságnak, tűzoltótestületnek, pénz-
ügyőrségnek, vármegyének, Budapest
városának, a m. kir. államvasutaknak,
a bpesti m. kir. postaigazgatóságnak.

Üzemében 600 kis-
iparost foglalkoztat

Előírással elsőrendű
tűzoltótszti és le-
génységi sapkákat
készít:

NÉMETH FERENC sapkagyáros **KISMARTON.**

Telefon interurban 35. sz.

Teljes tűzoltói felszerelések, ruházat, kürtök,
balták, sisakok stb. Egyleteknek részletfizetésre is.
Kitüntette Páris: aranyéremmel és kereszttel.
Kívánatra árajánlással és mintákkal szolgálók.

MARX és MÉREI

tudományos műszerek gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

Feszmérők, pyrometerek, ör-
ellenőrző-órák, HŐMÉRŐK
éslaboratóriumi berendezések

Az ország ezirányu legnagyobb üzeme.

Alapított 1858-ban.

Sürgőnycim: Szivattyár Budapest.

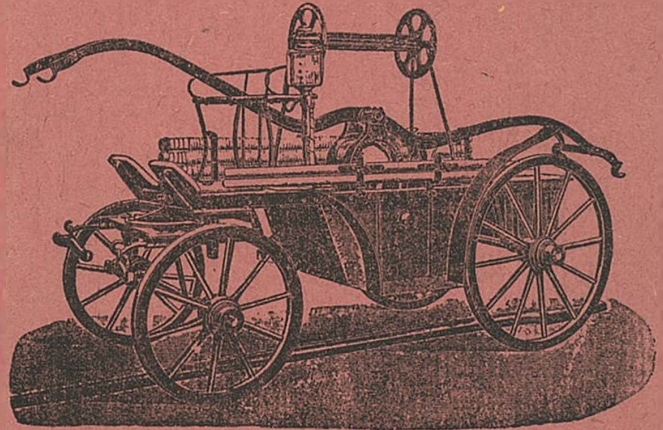
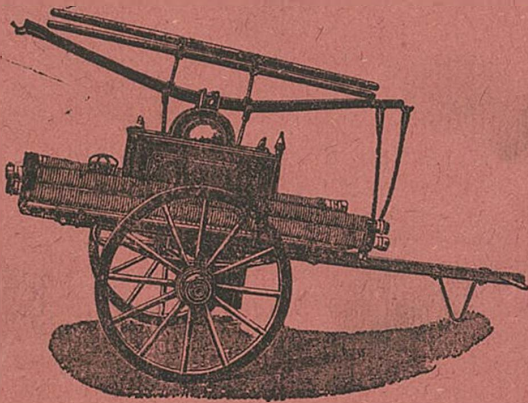
Alapított 1858-ban.

Telefonszám: 72—08, vagy 72—09.

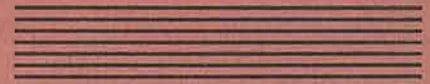
Budapesti Szivattyu és Gépgyár Részv.-Társ.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 69. szám.

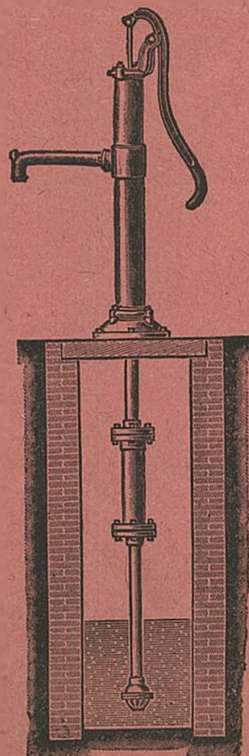
József Főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója.

Községi kocsifecskendők, két- és négykerekű mozdonyfecskendők, hidroforok, vészvonalok, kertifecskendők stb.

Gőzfecskendők, benzinmotorfecs-
kendők, kombinált benzinmotor
és kézfecskendők, szénsavas
fecs-kendők. Szer- és személy-
szállító kocsik, víz-hordó- és
:-: öntözőlajtok :-:
Pöcegödörtisztító készülékek.

Mézőga-szivótömlők és kender-
ooo nyomótömlők ooo
Kutszivattyuk városi, gazdasági,
házi tűzoltócélokra, kézi járgány
és géphajtásra, bármely mély-
sége. — Az eddig szállított
:: fecskendők száma 18,000 ::

